

Richtlijnen werkplekieren 4 2019-2020

Handleiding voor het werkplekieren 4 van de tweedegraads voltijd
Lerarenopleidingen Docent Beeldende Kunst & Vormgeving

Contactgegevens

Lerarenopleiding Docent Beeldende Kunst & Vormgeving

Contactpersoon Vincent van der Post

E-mailadres: v.van.der.post@nhl.nl

Telefoon: 06-28317087

Academie vo & mbo

NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden

Praktijkbureau

Ruimte: C1.052

Postadres: Postbus 1018, 8900 CB Leeuwarden

Bezoekadres: Rengerslaan 10, 8917 DD Leeuwarden

Telefoon: 058 - 2512090

E-mailadres: Praktijkbureau@nhlstenden.com

Website: www.mijnnhl.nl/afdeling/praktijkbureau-academie-vo&mbo

Inhoudsopgave

Contactgegevens.....	2
Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1. Organisatie van de vierdejaars stage	5
2. De fasering van de vierdejaars stage	6
3. Rollen en taken	7
Bijlage 1.....	9
FEEDBACKFORMULIER.....	10
FEEDBACKFORMULIER.....	11
FEEDBACKFORMULIER.....	12
FEEDBACKFORMULIER.....	13
FEEDBACKFORMULIER.....	14
Bijlage 2 : Observatie formulier	11

Voorwoord

Voor u liggen de richtlijnen voor werkplekieren 4 (WPL4), waarin duidelijk wordt hoe de student zich bekwaamt in de vijf competenties van Docent Beeldende Kunst en Vormgeving. Tijdens de vorige stages kwamen alle vijf de DBKV competenties ook al aan bod en lag de nadruk op het uitbreiden van productieve en reflectieve ervaringen en op het verder ontwikkelen van je pedagogische/didactische bekwaamheden. Tijdens deze stage in de binnen- of de buitenschoolse kunsteducatie verbreed en verdiep de student zijn bekwaamheden op eindniveau. Hij/zij toont gedurende de stage zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en ontwikkelt daarnaast een eigen visie op het beroep.

Na een korte kennismaking met de werkplekbegeleider, deelnemers en/of leerlingen is het de bedoeling dat de student zo snel mogelijk met groepen aan de slag gaat en bewust gaat werken aan het verbeteren van docentvaardigheden op basis van persoonlijke leerdoelen in de vorm van zelf geformuleerde beroepsproducten.

Het uiteindelijke doel is dat de student zelf lessen, workshops en/of educatief materiaal ontwerpt en uitvoert, zodat deze tenslotte geheel zelfstandig kan functioneren als start-bekwaam docent.

Voor de studenten is een uitgebreide handleiding inclusief de stage richtlijnen voor jaar 4 beschikbaar.

Succes en veel plezier,
namens de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving,

Vincent van der Post, contactpersoon werkplekieren DBKV

1. Organisatie van de vierdejaars stage

Binnen de beroepscontext op stage werkt de student aan competenties door middel van zelf geformuleerde beroepsproducten. Deze beroepsproducten vormen samen met de beroepsproducten die je hebt gemaakt binnen de artistieke context de bewijzen voor de vierdejaars assessments.

In het kort:

- De stage vindt plaats binnen collegejaar 2019-2020, tussen 26 augustus 2019 en 3 juli 2020;
- Je werkt op de stageschool/culturele instelling naast de dagelijkse taken aan jouw beroepsproducten;
- Bij een heel jaar stage kan je worden ingeroosterd op maximaal 2 dagen per week. Deze dagen kunnen flexibel ingeroosterd worden op woensdag, donderdag en/of vrijdag;
- Maandag is geroosterd als DBKV terugkomdag. Op deze maandag wordt de afstudeerbegeleiding en studieloopbaanbegeleiding gepland om te werken aan je afstudeerplan en de concrete uitvoering daarvan;
- Je verzorgt (in het geval van een heel jaar stage) maximaal 6 lessen/contactmomenten per week (uitgaande van een lesuur van 50 minuten);
- Intervisie vindt plaats op de stageschool onder begeleiding van de schoolopleider aldaar. Studenten die geen intervisie op hun stageadres krijgen aangeboden, volgen intervisie bij DBKV op maandag.

Wat te doen voor aanvang van de stage

Je neemt voor de zomervakantie contact op met de stageplek. Je maakt kennis met de coach (en schoolopleider) en voorziet de betrokkenen van het concept afstudeerplan waarin in ieder geval zitten:

- Je sterkte/zwakte analyse gemaakt aan het einde van de derdejaars stage;
- Je actuele persoonlijk ontwikkelplan (POP);
- de vakvisie die geschreven is tijdens Vakdidactiek III;
- een overzicht van beroepsproducten die je graag zou willen maken binnen de stagecontext het kennismaken met de begeleiders en de stageplek krijg je een beeld van de mogelijkheden die binnen de stage-instelling geboden worden om aan beroepsproducten en competenties te werken. Uiteraard wordt ook duidelijk voor welke klassen/groepen je verantwoordelijk zal zijn in het komende studiejaar. Op basis van de kennismaking en het POP vul je jouw afstudeerplan aan.

Begeleiding/beoordeling

Je wordt op stage begeleid door een coach en een DBKV-begeleider (en op de meeste scholen ook door een schoolopleider). Zij zullen je regelmatig van feedback voorzien. Je coach is tijdens de dagelijkse gang van zaken je belangrijkste aanspreekpunt. (zie hst Rollen en Taken). De stage zelf wordt niet summatief beoordeeld, maar je krijgt gedurende de hele stageperiode regelmatig feedback van zowel je stagecoach, de bezoekende DBKV-begeleider en eventueel je schoolopleider, medestudenten, leerlingen etcetera. Tijdens de voortgangsgesprekken en het eindgesprek krijg je feedback van je begeleiders op alle vijf de competenties met behulp van de feedbackformulieren van de opleiding. Het formatieve oordeel van je coach is belangrijk bewijs waarmee je tijdens de assessments op de opleiding kunt aantonen dat je op eindniveau competent bent.

De competenties

Aan alle competenties kan binnen de stage op eindniveau worden gewerkt, al zal de invulling daarvan per student sterk verschillen. Ieder afstudeerplan en iedere stageplek is immers anders. Binnen de buitenschoolse kunsteducatie werk je over het algemeen wat minder vaak met groepen, maar kom je juist weer in aanraking met andere aspecten van het werkveld zoals het ontwikkelen van educatief materiaal bij tentoonstellingen of het organiseren van projecten. Er is daarom altijd sprake van een individuele invulling van de stage, waarin je eigen accenten legt binnen de mogelijkheden die geboden worden.

Door te werken binnen de beroepscontext ontwikkel je gedurende het afstudeerjaar steeds meer een eigen mening/visie op je toekomstige beroep. door regelmatig te reflecteren op de vijf competenties en jouw beroepsvisie, wordt steeds duidelijker waar jij als docent beeldende kunst en vormgeving voor staat, wat jij echt belangrijk vindt. De volgende aspecten kunnen tijdens de voortgangsgesprekken en het assessment aan de orde komen:

- jouw persoonlijke visie op onderwijs/kunsteducatie;
- jouw persoonlijke visie op het docentschap;
- inzicht in de stageplek als organisatie en jouw rol daarbinnen.

2. De fasering van de vierdejaars stage

Start- en oriëntatiefase

Begin van het schooljaar tot aan het 1^e voortgangsgesprek in oktober 2019*. In deze fase maak je kennis met de klassen/groepen en de collega's. Gedurende de eerste weken worden veel indrukken opgedaan. Tijdens de intervisie en netwerkbijeenkomsten praat je hierover met andere studenten of met beginnende docenten. Je afstudeerplan is gebaseerd op het POP en de verkregen adviezen. Het afstudeerplan is beschikbaar voor je coach en de schoolopleider/intervisiedocent.

Fase één wordt afgesloten met een voortgangsgesprek. Dit gesprek wordt gevoerd met een panel bestaande uit de DBKV-begeleider, coach (en de schoolopleider). Het eerste voortgangsgesprek wordt gepland eind oktober 2019*. Een week voordat het voortgangsgesprek plaatsvindt, dient het afstudeerplan ingeleverd te zijn bij alle betrokkenen.

Uitvoeringsfase

Het tweede voortgangsgesprek wordt gepland in februari/maart 2020*. Tijdens het tweede voortgangsgesprek:

- staat jouw ontwikkeling centraal;
- vertel je over hoogtepunten, ontwikkelpunten, de materialen en de voortgang van het afstudeerplan;
- geeft je aan op welke manier je met de beroepsproducten bezig bent en waar je staat;
- geef je aan op welke manier je gegroeid bent in je docentschap en waarin je je nog verder wilt ontwikkelen.
- als je een half jaar stage loopt is dit gesprek tevens je eindgesprek (zie eindfase)

Eindfase

Het eindgesprek vindt eind mei/begin juni 2020* plaats op de stageplek (of in februari in het geval van een half jaar stage). Tijdens dit gesprek zijn naast de student ook de coach en de schoolopleider aanwezig. Zij geven formatieve feedback over jouw functioneren d.m.v. de feedbackformulieren op alle competenties. Daarnaast krijg je tips gericht op de voorbereiding van je assessment. Samen met de feedback van de Dbkv- begeleider vormt dit betrouwbaar en valide bewijs rondom jouw functioneren op stage die je kunt aandragen op het assessment om competenties op eindniveau mee aan te tonen.

** Bij een ander startmoment is er sprake met een vergelijkbare fasering.*

3. Rollen en taken

De coach

De primaire taak van de coach is het begeleiden van de stagiair in de dagelijkse praktijk. Deze begeleiding is zowel onderwijskundig als vakdidactisch van karakter. De coach is belangrijk als het gaat om het handelen van de stagiair binnen de cultuur van de school of instelling. Het hanteren van school/bedrijfsregels is hierbij een belangrijk item. De coach houdt (op afstand) de vinger aan de pols. Zijn/haar kijk op het leerproces is belangrijk. Door regelmatig hogere eisen aan de stagiair te stellen kan de coach de stagiair stimuleren zich verder te ontwikkelen. Hieronder vatten we de taken en verantwoordelijkheden van de coach samen:

- het dagelijks begeleiden van de stagiair als het gaat om de voorbereiding, uitvoer en evaluatie van de gegeven lessen. Dit houdt in dat de coach feedback geeft op de voorbereide en uitgevoerde lessen;
- de stagiair kennis laten maken met de school / bedrijfscultuur;
- de stagiair laten ontdekken uit welke facetten het docentschap bestaat;
- het bijhouden van het leerproces van de stagiair en daarvan verslag doen. De stagiair neemt dit op in het portfolio;
- een oordeel kunnen vormen over de getoonde professionaliteit;
- schrijven van een functioneringsverslag per periode, waarbij de competenties leidraad zijn;
- schriftelijke verslaglegging van de vorderingen van de stagiair;
- We gaan er vanuit dat je coach elke dag dat je op de stageplek bent, een uur voor je beschikbaar is.

Verschillen tussen stageplekken

De afdeling DBKV werkt met opleidingsscholen, met reguliere scholen en met buitenschoolse stageplekken. Op de reguliere scholen wordt een student voor stage geplaatst en is de begeleiding in handen van de vak-coach van de school en een docent van de opleiding. Op een opleidingsschool werken speciaal door de hogeschool opgeleide opleiders in de school. Dit zijn docenten van de stageschool die als taak hebben de student te begeleiden in de stage. Deze begeleiding is op basis van de onderwijsvisie en onderwijspraktijk van de stageschool.

Scholen met een schoolopleider

Op de meeste scholen krijgt de student te maken met een opleider in de school, of kortweg: schoolopleider. Dit is een speciaal door de hogeschool opgeleide docent van je stageschool die als taak heeft je ontwikkeling tot docent te begeleiden. De begeleiding vindt dan ook plaats door zowel de coach als de schoolopleider.

Taken van de schoolopleider zijn:

- organiseert intervisiebijeenkomsten voor de 4^e jaars stagiairs op de stageschool;
- begeleidt de student bij het plannen, formuleren en uitvoeren van zijn/haar stageplan;
- zorgt voor theoretische verdieping door koppelingen te maken met de praktijk van de stageschool;
- bereidt de student voor op het voortgangsgesprek;
- neemt deel aan de gesprekken als lid van het panel;
- houdt zicht op het leerproces en onderhoudt hierover regelmatig contact met de werkplekbegeleider;
- organiseert de gespreksmomenten. De uitkomsten ervan worden schriftelijk vastgelegd door de eerste examinerator;
- voorziet de uitwerkingen van verslagen en opdrachten van de stagiair van advies
- speelt eventueel een rol bij intake- of sollicitatiegesprekken;
- is beschikbaar voor individuele begeleiding, bijvoorbeeld door het houden van een spreekuur.

Dbkv-begeleider

De Dbkv-begeleider is een docent van de afdeling DBKV. Deze heeft als taak te controleren of het traject van de stagiair onder leiding van de begeleiders op de stageplek voldoet aan de criteria van de opleiding.

De taken zijn:

- toezicht houden op het leerproces;
- aanspreekpunt vanuit de opleiding voor de stagiair en de stageplek;
- de voortgangsgesprekken worden door de schoolopleider en de Dbkv-begeleider georganiseerd en de uitkomsten ervan worden schriftelijk vastgelegd door de student;
- rapporteert bij problemen op stage naar de stage-coördinator van de opleiding.

Stageplekken zonder schoolopleider

Als er geen schoolopleider op de stageplek is aangesteld, dan is de begeleiding in handen van de coach met daarnaast een intervisiebegeleider vanuit de opleiding. Deze intervisiebegeleider is door de afdeling aangewezen om je 4^e jaars stage in het buitenschoolse werkveld te begeleiden. Een goed overleg tussen coach en deze docent is hierbij onontbeerlijk.

Deze intervisiebegeleider heeft een aantal taken:

- organiseert intervisiebijeenkomsten KE voor de stagiairs op maandag op de hogeschool;
- zorgt voor theoretische verdieping door koppelingen te maken met de dagelijkse praktijk van de stageplek;
- bereidt de student voor op de gesprekken;
- neemt deel aan de voortgangsgesprekken;
- houdt zicht op het leerproces en onderhoudt hierover regelmatig contact met de werkplekbegeleider;
- organiseert de voortgangsgesprekken. De uitkomsten ervan worden schriftelijk vastgelegd door de student;
- voorziet de beroepsproducten van de student van feedback;
- is beschikbaar voor individuele begeleiding, door het houden van een spreekuur.

Bijlage 1

Op de volgende pagina's vindt U de feedback-formulieren per competentie.
Deze formulieren kunnen tijdens de voortgangsgesprekken en de begeleiding van de student nuttig zijn.
Voor het eindgesprek moeten ze in ieder geval door de coach ingevuld en ondertekend worden!
De student kan deze formulieren daarna als bewijs opvoeren tijdens zijn/haar eind-assessment.

FEEDBACKFORMULIER

'Afstuderen' 2019-2020

Student

Docent

Datum

Beroepsproduct

Competentie

ARTISTIEK: De kunstvakdocent kan als kunstenaar met een eigen visie artistiek werk creëren en het artistieke proces, inclusief een breed scala aan ambachtelijke kennis en instrumentele vaardigheden, toepassen in onderwijs, waardoor lerenden de betekenis van kunst ervaren, geïnspireerd raken en een eigen artistiek proces doorlopen.

Indicatoren

- a. ontwikkelt op basis van kennis, intuïties, waarnemingen en inzichten een eigen artistieke visie;
- b. vertaalt zijn artistieke visie naar ideeën kan met behulp van daartoe geëigende (disciplinespecifieke) middelen zijn ideeën vormgeven;
- c. benoemt het creatieve proces en de wijze waarop artistiek werk ervaringen bij de lerenden veroorzaakt;
- d. gebruikt vakinhoudelijk-didactische kennis en vaardigheden in samenhang met de doelen van het onderwijs om een creatief proces bij de lerenden te realiseren.

AMBACHTELIJK:

- e. toont brede kennis op het gebied van de eigen discipline;
- f. toont technische vaardigheden op het gebied van de eigen discipline;
- g. gebruikt culturele, kunsthistorische en actuele vakkennis en plaatst uitingen van de eigen discipline in deze context;
- h. benut kennis en ervaring die hijzelf en de lerenden elders hebben opgedaan, waardoor het onderwijs inhoudelijk actueel blijft.

Feedback

FEEDBACKFORMULIER

'Afstuderen' 2019-2020

Student _____

Docent _____

Datum _____

Beroepsproduct _____

Competentie

INTERPERSOONLIJK: De kunstvakdocent heeft als docent en kunstenaar het vermogen een prettig leer- en werkklimaat te creëren waarin hij oog heeft voor persoonlijke relaties en waarin op een coöperatieve en constructieve manier door betrokkenen wordt gecommuniceerd en samengewerkt.

Indicatoren

i. realiseert op basis van kennis van groepsdynamica en communicatie met lerenden een leef- en werkklimaat dat gekenmerkt wordt door samengaan en samenwerken; ii. houdt in zijn taalgebruik, omgangsvormen en manier van communiceren rekening met de posities, achtergronden, belangen en gevoelens van zijngesprekspartners; iii. beargumenteert zijn artistieke, pedagogische en didactische visies en de daaruit voortvloeiende keuzes in begrijpelijke taal; iv. maakt zijn fascinatie voor kunst en cultuur en de eigen artistieke discipline zichtbaar en zet dat in om lerenden te motiveren en stimuleren.	COMMUNICATIEF: SAMENWERKEN: v. levert een actieve, constructieve bijdrage aan verschillende vormen van overleg en samenwerken binnen en buiten het onderwijs; vi. werkt volgens de in de samenwerking geldende afspraken, procedures en systemen; vii. heeft een duidelijk beeld van zijn eigen kwaliteiten, beperkingen en rol in een samenwerking en staat open voor andere visies en ideeën;

Feedback

FEEDBACKFORMULIER

'Afstuderen' 2019-2020

Student _____

Docent _____

Datum _____

Beroepsproduct _____

Competentie

KRITISCH-REFLECTIEF: De kunstvakdocent heeft als startbekwaam beroepsbeoefenaar een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen (kunst)pedagogische en artistieke handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten en kan deze systematisch bijstellen ten bate van zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Indicatoren

1. kijkt systematisch naar zijn handelen en heeft een duidelijk beeld van eigen kwaliteiten en beperkingen; 2. gebruikt verschillende methodieken (bv. intervisie, evaluatie, feedback) om te reflecteren op zijn eigen handelen.	REFLECTIEF:	GROEI & VERNIEUWING: 3. heeft een kritische en onderzoekende houding gericht op vakinhoudelijke vernieuwing en doorgroei; 4. ontwikkelt zijn beroepsvisie vanuit pedagogische en cultureel-maatschappelijke dimensies en past deze visie toe in de beroepspraktijk; 5. gebruikt de resultaten van (artistiek) praktijkonderzoek om zijn eigen beroepsvisie verder te ontwikkelen en zijn persoonlijk werkconcept te expliciteren.

Feedback

FEEDBACKFORMULIER

'Afstuderen' 2019-2020

Student

Docent

Datum

Beroepsproduct

Competentie

OMGEVINGSGERICHT: De kunstvakdocent kan als docent en cultureel ondernemer relevante ontwikkelingen in de samenleving signaleren en onderzoeken en ziet daarin de kansen en mogelijkheden om op een zakelijke en georganiseerde wijze de verbinding te leggen met zijn leer- en werkomgeving

Indicatoren

- a. **OMGEVINGSGERICHT:**
signaleert actuele ontwikkelingen in de internationale samenleving en verbindt deze aan de beroepspraktijk;
b. voert (artistiek) praktijkonderzoek uit om zijn eigen theoretisch kader te toetsen aan de beroepspraktijk;
c. toont inzicht in de functie en plaats van de kunsten in de samenleving en verwerkt die in zijn beroepspraktijk.

- CULTUREEL ONDERNEMEN:**
d. neemt initiatief en benut kansen in de binnen- en buitenschoolse onderwijsmarkt, voor zowel bestaande als nieuwe producten of activiteiten;
e. toont zakelijk, creatief en organisatorisch inzicht bij het ontwikkelen van zijn cultureel ondernemerschap;
f. levert een actieve bijdrage aan een gezamenlijk project of product en staat open voor andere ideeën en inbreng.

Feedback

FEEDBACKFORMULIER

'Afstuderen' 2019-2020

Student

Docent

Datum

Beroepsproduct

Competentie

PEDAGOGISCH-DIDACTISCH: De kunstvakdocent beschikt als docent over de juiste pedagogische en didactische kennis en vaardigheden om op professionele wijze voor de individuele lerenden en voor groepen lerenden waarmee hij werkt, een veilige en krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin hij hen begeleidt hun mogelijkheden en ambities te ontdekken en ontwikkelen.

Indicatoren

PEDAGOGISCH:

- i. houdt rekening met hoe lerenden leren, hoe hun ontwikkeling verloopt, welke problemen zich daarbij kunnen voordoen en hij weet (hoe) daar mee om te gaan.
- ii. creëert de randvoorwaarden (sfeer, organisatie, opdrachten, materialen, fysieke ruimte) die de lerenden in staat stellen zelfstandig en in groepen te kunnen leren.
- iii. ondersteunt de lerenden in hun leerproces door leervragen en leerproblemen te signaleren, te benoemen en erop te reageren.
- iv. signaleert, benoemt en begeleidt de individuele talenten van lerenden, heeft kennis van beoogd eindniveau en weet dit in tussenstappen te helpen ontwikkelen.

DIDACTISCH:

- v. ontwerpt leeractiviteiten vanuit een vakgerichte didactische visie die in het perspectief van de ontwikkeling van de lerenden betekenisvol zijn.
- vi. biedt organisatievormen, leermiddelen en leermaterialen aan die de leerdoelen en leeractiviteiten van onderwijs in kunstvakken ondersteunen.
- vii. toetst de ontwikkeling voortgang van de lerenden en beoordeelt de resultaten op verantwoorde wijze.
- viii. geeft kunst en cultuur een betekenisvolle plaats in het onderwijs en evalueert deze plaats structureel.

Feedback

Bijlage 2 : Observatie formulier

Naam student:

Ingevuld door/rol:

Datum: (GZ = gezien, NG = niet gezien, A = aandacht, V = voldoende, G = goed, ZG = zeer goed)

Gastheer	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen
is op tijd in het lokaal							
begroet en maakt contact met leerlingen / deelnemers							
is open en zelfverzekerd							
laat leerlingen / deelnemers stoom afblazen							
heeft vriendelijke mimiek							
corrigeert leerlingen / deelnemers op plezierige manier							
benadert leerlingen / deelnemers positief							
is organisatorisch klaar							
Presentator	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen
heeft pakkende openingszin							
heeft oogcontact met leerlingen / deelnemers							
neemt de leiding							
spreekt duidelijk							
heeft de aandacht van leerlingen / deelnemers							
heeft en gebruikt humor							
komt zelfverzekerd over							
Didacticus	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen
geeft de leerdoelen aan							
geeft duidelijke instructie							
betrekt leerlingen / deelnemers bij de instructie							
laat instructie herhalen							
activeert leerlingen / deelnemers							
stapt op leerlingen / deelnemers af en controleert							
houdt rekening met leerstijlen							

Vakdidacticus	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen 3	Aanvullingen
kent en begeleidt het creatief proces van leerlingen								
kent en begeleidt het creatief proces van leerlingen								
helpt leerlingen om zelf beeldende problemen op te lossen								
daagt leerlingen uit om hun grenzen te verleggen								
werkt in de hier-en-nu situatie								
reageert authentiek								
handhaaft een functionele opruimroutine								
Pedagoog	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen	
houdt oogcontact met leerlingen / deelnemers								
luistert naar wat leerlingen / deelnemers zeggen								
praat ontspannen en rustig								
sprekt leerlingen / deelnemers aan bij naam								
sprekt waardering uit naar leerlingen / deelnemers								
stimuleert samenwerking								
benoemt wenselijk gedrag								
corrigeert op gedrag								
De afsluiter	GZ	NG	A	V	G	ZG	Opmerkingen	
evalueert met de leerlingen / deelnemers								
stelt vragen of laat vragen stellen								
geeft huiswerk op								
benoemt regels voor opruimen								
bedankt leerlingen / deelnemers voor hun inzet								

Algemene opmerkingen: